

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
проф. Олександр Безлюдович

«25» квітня

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ «Основи бухгалтерського обліку»

ОС бакалавр

*на основі ОС бакалавр, ОС магістр, ОКР спеціаліст
з нормативним терміном навчання 2 р. 10 м.*

Освітня програма: Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

(денна та заочна форми навчання)

Умань -2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою вступного екзамену з основ бухгалтерського обліку є перевірка знань та вмінь вступників.

Вступник повинен **знати**:

- об'єкти бухгалтерського обліку капіталу і зобов'язань;
- види оцінки об'єктів капіталу і зобов'язань;
- методи збору, обробки і видачі інформації для різних груп користувачів облікових даних;
- методологію обліку господарських процесів, що ґрунтується на національних Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, а також ведення обліку необоротних активів, запасів, грошових коштів, власного капіталу та формування фінансової звітності.

Вступник повинен **вміти**:

- застосовувати елементи бухгалтерського обліку у вирішенні завдань практичного характеру (бухгалтерський баланс, подвійний запис, рахунки бухгалтерського обліку, інвентаризація, документація, оцінка, калькуляція, звітність).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань і вмінь вступників

<i>Рівень</i>		<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав		0 – 99	Вступник має слабкі уявлення про об'єкт вивчення (питання), не може відтворити або відтворює лише незначну частину основних понять.
Склав	Початковий	100	Вступник має уявлення про об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, може навести окремі елементарні основні визначення.
		101 – 109	Вступник має уявлення про об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, може навести окремі елементарні основні визначення, чітко формулює власну думку.
		110 – 119	Вступник має уявлення про об'єкт вивчення, відтворює менше половини навчального матеріалу, може навести окремі елементарні основні визначення, виявляє здатність елементарно викласти думку, при допомозі комісії може виконати певні елементарні завдання.
	Середній	120 – 129	Вступник може відтворити лише частину з теоретичного матеріалу з основ фінансово-економічної діяльності, знає лише основні визначення та питання, не повністю відповідає

			на питання екзаменаційного білету, при вирішенні завдань допускає неточності принципового характеру, не додержується послідовності викладання матеріалу екзаменаційного білету.
		130 – 139	Вступник може відтворити лише частину теоретичного матеріалу з основ фінансово-економічної діяльності, знає лише основні визначення та питання, не повністю відповідає на питання екзаменаційного білету, при вирішенні завдань допускає неточності принципового характеру, не додержується послідовності викладання матеріалу екзаменаційного білету. У відповіді вступника може бути порушена послідовність викладання теоретичного матеріалу, можуть мати місце перекручення у формуванні складних теоретичних положень.
		140 – 149	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань з бухгалтерського обліку.
	Достатній	150 – 159	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань фінансово-економічної діяльності. При цьому вступник може самостійно аналізувати, узагальнювати та робити висновки, вміє наводити власні приклади на підтвердження викладених думок. Але відповідь вступника має окремі несуттєві неточності.
		160 – 169	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань фінансово-економічної діяльності. При цьому вступник може встановлювати найсуттєвіші

			зв'язки між явищами, факторами, самостійно аналізувати, узагальнювати та робити висновки.
		170 – 179	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань фінансово-економічної діяльності. При цьому вступник вміє застосовувати отримані знання в різних ситуаціях, вміє узагальнювати та систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власних аргументаціях.
	Високий	180 – 189	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань фінансово-економічної діяльності. При цьому вступник володіє глибокими і досконалими знаннями, застосовує отримані теоретичні знання в нестандартних ситуаціях, вміє узагальнювати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, вміє наводити власні приклади на підтвердження викладених думок, критично оцінює окремі факти і явища в діяльності підприємств, установ, організацій.
		190 – 199	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань з бухгалтерського обліку. При цьому вступник володіє глибокими і досконалими знаннями, застосовує отримані теоретичні знання в нестандартних ситуаціях, вміє узагальнювати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, вміє наводити власні приклади на підтвердження викладених думок, критично оцінює окремі факти і явища в діяльності підприємств, установ, організацій, виявляє

			особисту позицію щодо них. Може самостійно ставити та розв'язувати проблеми, вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
		200	Вступник розуміє і знає теоретичні та методологічні основи фінансово-економічної діяльності, володіє основними положеннями, принципами, поняттями та розуміє сутність фахових економічних дефініцій. Достатньо висвітлює теоретичні знання та навички їх практичного застосування з відповідних питань бухгалтерського обліку. При цьому вступник володіє глибокими і досконалими знаннями, застосовує отримані теоретичні знання в нестандартних ситуаціях, вміє узагальнювати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, вміє наводити власні приклади на підтвердження викладених думок, критично оцінює окремі факти і явища в діяльності підприємств, установ, організацій, виявляє особисту позицію щодо них. Може самостійно ставити та розв'язувати проблеми, вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань. Переконаливо аргументує особисту позицію, узгоджуючи її з отриманими знаннями та загальними цінностями, розвиває свої обдарування та нахили.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Питання екзаменаційного білета оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Загальна оцінка за вступне випробування визначається як середнє арифметичне оцінок за кожне питання поділене на кількість питань екзаменаційного білету

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Поняття господарського обліку, його роль у системі управління.
2. Виникнення і розвиток господарського обліку.
3. Вимоги, що ставляться до господарського обліку.
4. Одиниці виміру, що застосовуються в обліку.
5. Види господарського обліку, їх характерні особливості і взаємозв'язок.
6. Завдання бухгалтерського обліку.
7. Функції господарського обліку.
8. Предмет бухгалтерського обліку, його основні об'єкти.
9. Критерії групування господарських засобів підприємств.
10. Класифікація господарських засобів, їх характеристика.
11. Класифікація джерел утворення господарських засобів за економічним змістом.
12. Джерела утворення власних засобів.
13. Джерела утворення залучених засобів.
14. Сутність та зміст методу бухгалтерського обліку.
15. Способи (елементи) методу бухгалтерського обліку та їх взаємозв'язок.
16. Сутність та зміст бухгалтерського балансу.
17. Будова бухгалтерського балансу.
18. Умови рівності підсумків активу і пасиву балансу.
19. Структура балансу.
20. Типи господарських операцій залежно від змін, які вони викликають в складі засобів підприємства та джерелах їх формування. Їх характеристика.
21. Значення балансу в забезпеченні інформації, необхідної для управління і контролю.
22. Визначення рахунків бухгалтерського обліку.
23. Сутність та будова активних і пасивних рахунків.
24. Порядок визначення залишків на кінець звітного періоду на активних і пасивних рахунках.
25. Сутність та будова активно-пасивних рахунків.
26. Порядок визначення кінцевого залишку на активно-пасивних рахунках.
27. Сутність подвійного запису операцій на рахунках, його значення.
28. Бухгалтерські проводки.
29. Кореспонденція рахунків.
30. Призначення синтетичних та аналітичних рахунків.

31. Призначення субрахунків.
32. Взаємозв'язок між балансом і рахунками.
33. Призначення і будова оборотної відомості за синтетичними рахунками.
34. Умови рівності трьох пар підсумків в оборотній відомості по синтетичних рахунках.
35. Помилки в бухгалтерських записах, які можуть бути виявлені за допомогою обігової відомості за синтетичними рахунками.
36. Шахова обігова відомість, її будова, переваги і недоліки.
37. Призначення і будова обігових відомостей за аналітичними рахунками обліку товарно-матеріальних цінностей.
38. Призначення і будова обігових відомостей за аналітичними рахунками обліку розрахункових операцій.
39. Класифікація рахунків, її значення.
40. Ознаки класифікації рахунків.
41. Групи рахунків за економічним змістом.
42. Рахунки, які використовують в бухгалтерському обліку для обліку необоротних активів.
43. Рахунки, які використовують в бухгалтерському обліку для обліку оборотних активів.
44. Джерела формування активів (господарських засобів) підприємства.
45. Рахунки, які використовують для обліку джерел власних засобів.
46. Рахунки, які використовують для обліку джерел залучених коштів.
47. Рахунки, які використовують для обліку джерел позикових коштів.
48. Групи рахунки бухгалтерського обліку за призначенням і структурою.
49. Характеристика основних матеріальних рахунків.
50. Призначення і будова рахунків, призначених для обліку власного капіталу.
51. Суть і будова рахунків, призначених для обліку розрахунків.
52. Місце регулюючих рахунків в бухгалтерському обліку.
53. Призначення і будова регулюючих доповнюючих рахунків.
54. Призначення і будова регулюючих контрактивних рахунків.
55. Призначення і будова регулюючих контрпасивних рахунків.
56. Класифікація операційних рахунків.
57. Призначення і будова збірно-розподільчих рахунків.
58. Призначення і будова бюджетно-розподільчих рахунків.
59. Призначення і будова калькуляційних рахунків.
60. Призначення і будова номінальних рахунків.

61. Призначення і будова порівняльних рахунків.
62. Призначення і будова фінансово-результатних рахунків.
63. Призначення і характерні особливості позабалансових рахунків.
64. План рахунків і його значення.
65. Принципи побудови Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій.
66. Документація та її призначення.
67. Вимоги до змісту й оформлення документів.
68. Класифікація документів.
69. Порядок перевірки й опрацювання документів.
70. Документообіг і його організація.
71. Організація зберігання документів.
72. Інвентаризація, її значення і види.
73. Порядок проведення і оформлення інвентаризації.
74. Виявлення результатів інвентаризації і відображення їх в обліку.
75. Облікові реєстри, їх види.
76. Форми облікових реєстрів.
77. Техніка облікової реєстрації.
78. Форми бухгалтерського обліку.
79. Помилки в бухгалтерських записах, способи їх виявлення і виправлення.
80. Значення звітності та вимоги до неї.
81. Види звітності, їх основний зміст.
82. Порядок складання, подання і затвердження звітності.
83. Основні передумови раціональної організації бухгалтерського обліку.
84. План організації бухгалтерського обліку.
85. Основи управління бухгалтерським обліком.
86. Принципи, предмет і метод бухгалтерського обліку.
87. Взаємозв'язок між видами обліку і обумовленість їх існування в умовах ринкових відносин.
88. Калькуляція, її суть і значення.
89. Документація як складова частина бухгалтерського обліку.
90. Подвійний запис, його суть і значення. Кореспонденція рахунків і бухгалтерські проводки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гудзь Н. В., Денчук П. Н., Романів Р. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури, 2016. 424 с.
2. Осмятченко Л. М., Шевчук В. Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 194 с.
3. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 688 с.
4. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К: Політехніка, 2017. 248 с.
5. Сук Л. К., Сук П. Л. Організація бухгалтерського обліку: затв. МОН України як підручник для студ. ВНЗ. К.: Каравела, 2017. 623 с.
6. Труш Ю. Т., Король Г. О., Потрус Н. П. Організація обліку: навч. посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 69 с.
7. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник [4-ге вид., доп. і перероб. К.: „Знання-Прес”, 2013. 673 с.
8. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: підручник. Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с.
9. Чирва О. Г., Демченко Т. А. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Умань: Візаві, 2017. 169 с.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
(Протокол № 10 від 15.04.2024 р.)

Голова фахової атестаційної комісії

Наталія ГВОЗДЄЙ

В. о. завідувача кафедри

Наталія ГВОЗДЄЙ

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**